

[Bernhard Baunsgaard]

er oversendt til retsudvalget, myndighederne i sådan noget som henvend 100 pct. – måske er det kun 99 pct. – af tilfældene ret til at prøve ved tredje instans, men når det er en borger, der prøver det, er vi helt nede på sådan noget som 15 pct. af tilfældene.

Jeg skal naturligvis ikke gøre mig til af, at jeg skulle have læst alt, hvad der er skrevet om dette med justitsministeriet som allerhøjeste ret i dette land, altså en efter demokratisk opfattelse utålelig sammenblanding af administration og domsmagt. Jeg har naturligvis ikke læst alt, hvad der er skrevet om det, men jeg har ikke kunnet finde én eneste anerkendt jurist, som ikke principielt tager afstand fra sagen. Det gør den tidligere højesteretspræsident, dr. jur. Jørgen Trolle jo også, idet han siger, at teoretisk er det naturligvis en utålelig sammenblanding. I praksis, siger han, har det jo bare fungeret godt. Jeg skal såmænd være enig med ham i, at det fungerer utvivlsomt effektivt. Spørgsmålet er, om det så også er den bedste retssikkerhed for borgerne. Her er jeg overordentlig overbevist om, at vi meget vel, specielt i de ulvetider, vi er på vej ind i øjensynlig, kan risikere, at borgerne ikke får deres ret, når ministeriet, hvad enten det er justitsministeriet eller et andet ministerium, er den anden part.

Derfor er jeg helt enig i de ord, som hr. Hagen Hagensen sagde heroppefra om, at det bør ændres. Man bør vel også huske på, at alle sagkyndige kommissioner og nævn, der har været nedsat siden 1868 – i mere end 100 år – har anbefalet at fratage justitsministeriet retten til at bevilge denne særlige anke i tredje omgang.

Spørgsmålet er så, hvor man skal lægge den hen, og da er jeg enig med dem, der har sagt, at de ikke tror, det er det bedste sted at lægge det hen at lægge det over til højesteret. I et eller andet antal tilfælde vil borgerne utvivlsomt få den opfattelse, at i og med at højesteret har givet dem lov til at prøve tredje gang, har højesteret samtidig sagt, at den vil ændre landsrettens dom, og det er jo ikke tilfældet.

Derfor er jeg enig med dem – og det er f. eks. von Eyben – der har sagt, at man bør flytte denne ret fra justitsministeriet, men lægge den hen til klageretten. Jeg tør vel også anføre her som grund til, at man meget alvorligt bør overveje dette, at den nuværen-

de højesteretspræsident er tilhænger af, at retten flyttes fra justitsministeriet.

Det har også været foreslået – og det er professor Siesby, der har foreslået det – at det lægges over til et særligt nævn, men jeg tror, at klageretten med den adgang, den allerede har til at give en klager ret til at få genoptaget sin sag, vil være det rigtige sted. Jeg vil gerne allerede her og nu meddele, at jeg agter ved tredje behandling af dette lovforslag at stille et ændringsforslag, hvorefter klageretten for fremtiden skal meddele disse tredjeinstansbevillinger. Jeg mener, at det vil være at gennemføre adskillelsen af den dømmende og den administrative magt, sådan at vi både overholder § 2 og § 3 helt efter ånden i grundloven. § 2 er jo den, der siger, at højesteret er den højeste domstol. Men når der er en instans i den administrative del, der siger: I kan ikke få lov at dømme, så er det jo spørgsmålet, om det, som landsretssagerfører Ernest Hartwig sagde om, at justitsministeriet på den måde bliver en slags allerhøjesteret, ikke er rigtigt. Og § 3 er jo opdelingen i den lovgivende, den administrative og den dømmende magt.

Jeg håber, at det lykkes at overtale et flertal i folketinget, og jeg håber også, at nogle af regeringspartierne medlemmer vil gå med til, at vi omsider gennemfører dette mere end århundredgamle ønske fra sagkunds-kaberen, så vi på dette punkt får gjort vort demokrati bedre. Det er nok rigtigt, at også nogle dommere kan føle sig bundet af det samfund, de er medlem af, men der er ingen tvivl om, at de er mere uafhængige end den politiske justitsminister af det samfund, som de er vokset op i.

Inge Krogh (KrF):

Kristeligt folkeparti har stillet et ændringsforslag om, at nr. 39 udgår, det er en del af en paragraf, hvorefter en samleversidestilles med en ægtefælle. Samleveren kan altså på samme måde som ægtefællen møde i stedet for den anden part i samlivet, og det må vi gå imod. Hvad er et samliv? Hvad er fælles husstand? Det er ikke klart defineret på nogen måde, og ægteskabsudvalget, nedsat af justitsministeren, har ikke taget stilling til det. Paragraffen må ses som en diskrimination af ægteskabet. Er man ansat, har man